

Зі святом 8 Березня!

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

6 березня 2003 року

№8 (2622)

Дорогі наші жінки!

У переддень міжнародного жіночого свята – 8 березня – дозвольте щиро привітати Вас і побажати щастя, натхнення і життєвої наслаги!

Кожного року ми чекаємо цього дня, адже це перше весняне свято. Ми цілком впевнені: якщо прийшло 8 березня – наступила Весна! Чому так?

Тільки тому, що в цей день від Ваших посмішок і радісних облич стає тепліше, тає останній сніг і крига. Тануть крижинки і в душах, щоденні проблеми відходять на другий план. Шкода, що такий день – один на рік. Хотілося б, щоб їх було більше, щоб все наше життя було б радіснішим, веселішим.

Дозвольте висловити Вам захоплення, дорогі наші жінки. Вам, хто робить наше життя теплішим і надає юному сенсу, Вам, хто своєю самовідданою працею примножує славу нашого рідного КПІ. Бажаю Вам міцного здоров'я, успіхів, здійснення всіх Ваших бажань.

Щиро Ваш

Шановні ветерани – учасниці бойових дій:

Жадовська Катерина Василівна,
Мотузко Лідія Іванівна,
Павленко Марія Миколаївна,
Переводчикова Ганно Василівна,
Радченко Юлія Гаврилівна,
Решетнік Тамара Іванівна,
Саулина Марія Йосипівна,

шановні учасниці Великої Вітчизняної війни та ветерани праці, прийміть урочисте вітання із Міжнародним жіночим днем 8 березня, побажання добrego здоров'я, духовної наслаги, бадьорості духу, благополуччя, щастя, любові.

Д.Л.Кузнецов, голова Ради ветеранів

ВЕСНА КРАСНА СВЯТАМИ!

Людина створена такою, що жити без свят не може. І це – добре. Якби свят не було, то їх би придумали. Свята дійсно органічно увійшли в наше життя, і відлік часу ми вже ведемо від свята-до свята. Нещодавно зустрічали Новий рік, і ось вже – весняний цикл свят. І перше із цих свят – Міжнародний жіночий день!

Березень кожного року входить в наше життя стрімко і потужно не тільки сонячними ранками та прозорим повітрям, весняними струмками та першими квітами. Березень приносить нам 8 березня, свято, яке невгамовна Клара Цеткін подарувала нашому жіночству, мабуть, назавжди. Ми всі радіємо цьому святу, сприймаючи його як всеперемагаюче свято Весни, Відтворення, Життя!

В цей день з наполегливою настірністю доводимо нашим половинкам, коханим і колежанкам свою прихильність, любов і повагу.

Хіба можна уявити собі наш уславлений КПІ без наших співробітниць, які мовччи, без зайвого галасу роблять свою справу. Уявити собі на хвилину, що б сталося, якби не було таких споконвічно жіночих професій як бухгалтер, бібліотекар, діловод та інших. Дійсно, все б зупинилося. І ось ці крихкі плечі та тендітні руки виносять на собі весь темп повсякденності праці. Щира вдячність і уклін Вам, наші шанованні!

У сьогоднішньому числі нашої газети ми подаємо матеріали про яскраві особистості, про гідних представниць жіночства нашого університету. Нехай не про всіх із Вас, любі жінки, ми написали в газеті, (ще буде багато Весен!) проте, ми пам'ятаемо про Вас, любимо Вас, шануємо.

8 березня – це свято не тільки жінок. 8 березня – це дені перевірки чоловіків на витривалість, на дотепність, на відданість, на винахідливість і ще багато на, на, на. Адже вибрати квіти, зробити подарунок, приготувати щось від себе, що йтиме від душі і серця тодісно є непросто справою. Тут все має бути виврієм. Отже – зустрічаємо свято!

Володимир Янковий,
головний редактор

“Ю-крайн! ю-крайн!” – захоплено аплодували представники п'яти континентів статні трохи зняковілі жінці з променистими очима. Що ж викликало такі шквал емоцій у учасників наради ЮНЕСКО? На уроочистому її закритті за протоколом кожна делегація дякувала організаторам та висловлювала сподівання на майбутню співпрацю. А українка, поминувши трибуну, сіла за рояль і подарувала присутнім Чайковського та російські романси. Так проникливо лилася мелодія, що втроматися було неможливо, ток “Підмосковні вечори” та “Катюшу” співали вже хором.

Наталія Дмитрівна Панкратова – професор, заступник директора з наукової роботи ПІСА, а це була саме вона, потім розмірковувала що підівчено її до інструменту? Бо за хвилину до ви-

математичному апараті нові методи системного аналізу, що вилилося в новий навчальний курс “Основи системного аналізу”, який читають студентам.

Коло наукових інтересів Наталії Дмитрівні дуже широке: системний аналіз та інформаційні технології, структурна та параметрична оптимізація складних систем, проблеми управління безпекою технічних систем з урахуванням ризику, прикладна математика та прикладна механіка, дистанційна освіта та багато іншого. Вона – д.т.н., академік Нью-Йоркської та Польської АН, Міжнародної АН вищої школи.

Слабка, чарівна та неперебачувана

Наталія Дмитрівна Панкратова

ступу ще й сама не знала, що співати, а не говоритиме. Якось сама собою миттєво візріла думка, що більшість присутніх у залі й гадки не мають, де та Україна, а тим більше – яка вона. А після такого бурхливого фіналу “юкрайн” таки вікарбуються їм у пам’ять.

У Наталії Дмитрівні часто так трапляється, що рішення виникає наче нізькі. Ще в юності неслас документи, щоб вступити до консерваторія, а подала їх на механік КНУ ім. Шевченка. Правда, консерваторію вона все-таки закінчила. І хоча присвятила себе математиці, музика супроводжує її скрізь.

У розповіді про проф. Н.Д.Панкратовою щораз зустрічаються слова “перша” та “новий”. Вона стала першою жінкою, яка захистила докторську дисертацію в Інституті механікі АН України за 60 років його існування. Вона – одна з небагатьох, хто працював над теплозахистом космічних апаратів у СРСР починаючи ще із супутників.

Викладаючи в КПІ, вона вдосконалила курс “Основи чисельного аналізу”.

Маючи багатий досвід практичної реалізації методів аналізу, створила підручник “Обчислювальні методи в задачах прикладної математики”, за яким понад 10 років навчають її підопічні.

На основі новітніх ідей нею були створені і реалізовані в

інформацію про неї внесено до часописів “The best women in the world” (1999 р.), “Who is who in the world” (2000 р.), “Who is who in science and engineering” (2001 р.). Н.Д.Панкратова є членом Національного комітету з теоретичної і прикладної механіки, членом спеціалізованих вчених рад, головою громадської організації жінок НТУУ “КПІ”.

Колеги з поговою говорять про Наталію Дмитрівну:

“Вона – неординарна людина, талановитий вчений, чудова інтелігентна жінка з добром і гострим розумом, чутливим і доброзичливим серцем. Своїм яскравим талантом, ентузіазмом та винятковою працездатністю, своєю енергією і волею, любов'ю до істини та силу наукової язви, щедрістю та щирістю проф. Н.Д.Панкратова захоплює та настроє вчених на підібрану співпрацю з нею.”

Незважаючи на надмірну зайнятість, Наталія Дмитрівна завжди знаходить час вислухати, порадити, допомогти. “Поки що я не знаю як, але ця проблема буде розв’язана”, – так говорить Наталія Дмитрівна при обмірковуванні складних проблем. І дійсно, через деякий час ці проблеми розв’язуються за енергійного і активного сприяння проф. Н.Д.Панкратової.

Як і у її талановитій інтелігентній родині спадкових дворян, Наталія Дмитрівна дуже любить музику, віртуозно грає на фортепіано й чудово співає. Музичний

талант Наталії Дмитрівні також відомий іноземним колегам завдяки участі у творчих вечорах, що відбуваються на багатьох міжнародних конгресах, конференціях, симпозіумах. Ось один із відгуків віцепрезидентки з інформаційних технологій Стенсонаського університету в м. Деланде (Флорида) Шахрама Амірі: “Я був дуже вражений Вашим талантом і здібностями з системного аналізу та математики... але це більше вразила мене Ваша чудова музика та спів”.

Уклінна вдячність цій обдарованій Особистості від колег за лодяність, за її дар величезного терпіння, за її добре порядність і добреісіство, за її дух взаємної поваги та доброзичливості, який сприяє розвитку науки та освіти в нашему інституті. Бажаємо Наталії Дмитрівні та її родині здоров'я і багато-багато років плідної праці разом з нами”.

Напередодні жіночого свята проф. Н.Д.Панкратова люб'язно погодилася зустрітися з кореспондентом “КП”.

– Як Вам вдається поєднувати в собі стилістику захоплень: системний аналіз, механіка, поезія, музика, романтика...

– Усе найкраще в мені – від батьків. Нас, дітей, не муштували, не заставляли бути такими чи іншими. Виховали особистим прикладом. Батько був керівником великого підприємства, але знова кожного свого працівника, його клопоті і радості. Він поважав будь-яку людину – від високого чиновника до ліфтера чи прибиральника. У кожній людині є своя родзинка, вважав він, і вона має переважати у ставленні до цієї людини. А ще він був надзвичайно працьовитим, колосально працьовитим.

Дух родини підтримувала мама – найрідніша, найрозумінша, найгарніша моя людина. З нею ми читали, грали, співали, декламували. А які домашні концерти влаштовували!

– Ви дуже багато і плідно працюєте. Чи залишається час на родину?

– У мене чудова сім'я, маю вже й онука. Завжди намагаюся організувати свою роботу так, щоб мати час для близьких мені людей.

– Чи є у Вас секрети, як бути визнаною у чоловічому колективі?

– Дійсно, до жінок часто ставляться поблажливо, ім стверджується важче. Та це мобілізує нас бути сильнішими, цілеспрямованішими, вольовими.

А секрет простий – залишатися жінкою: слабкою, чарівною і... неперебачуваною. До чоловіків-колег завжди звертаються: давайте порадимося.

– Ваші поради та побажання колегам і молоді.

– Молодим щиро зустрічайтесь, знайти свою професійну нішу, злагоди та любові. А ще раджу отримувати наукові ступені тут, в Україні. Тоді в закордоннах для вас ставитимуться з більшою повагою, матимете більше гідних пропозицій.

Колегам: щомісяця пам'ятайте, що життя прекрасне. У будь-якої темної смуги є світлі промінчики, вони ти допоможуть вибратися до світла і тепла.

Н.Вдовенко

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Поздоровлення зі святом

2 Н.С.Равська: “Нехай доля буде щасливою!”

3 Хрещеня мама аматорів

4 Майбутній криміналіст

5 Поліна Іванівна – комендант

6 Про риторику і не тільки

7 Аспірантка Темяна

8 Наша Зоя Павлівна

9 Раїса Каграманова: працювати для людей

10 Бібліотекар Ірина Булах

11 Поезія Лариси Дзюбан

12 Усміхнітися!

Чому так любимо жіноче свято?
Чом майже кожен щирі і щастлив?
Слови любові можемо сказати
І не одній, а всім, хто серцю мілій.

Розглядаю розкішну енциклопедію "Жінки України". На одній із сторінок – портрет упевненої в собі міловидної жінки. Доктор технічних наук професор **Наталія Сергіївна Равська**, заслужений діяч науки і техніки України, заслужений професор КПІ, завідувач кафедри інструментального виробництва ММІ. Скупі рядки з датами вміщують ціле людське життя.

1944 р. Дитинство. Жили тоді поблизу Бабиного Яру на території

"Якщо хтось може це зробити, чому я не можу?"

Куренівського цегельного заводу, де батько працював механіком. Іграшками для Наталі з братом, які бавилися тут-таки побіля батьківської майстерні, стали всілякі зношенні деталі механізмів. Найбільше пишалася вона тоді металевою дзеркальною пластиною, яку шліфувала власноруч як могла. Вона слугувала листерком на заздрість усій місцевій дітлашні. А що руки в ципках і задирках – хто ж на те зважає.

1960 р. Юність. Випускниця кафедри металорізальних верстатів КПІ Наталія Равська отримала призначення на завод Міністерства електронної промисловості (закритого типу), у якого на той час були лише... стіни. Вона стала першим працівником механічного цеху: набирала і навчала робітників, навчалася сама, брала участь в установці і налагодженні верстатів, потім працювала майстром, вела активну комсомольську роботу. Виробничих проблем було чимало: випускали продукцію і паралельно проваджували нові технології; не було фахівців з обробки спеціальних титанів та сплавів тощо.

За п'ять років Н.Равська "доросла" до провідного інженера у відділі головного технолога, народила доньку, а вже за кілька місяців потому працювала заступником начальника цеху з технікою (а в цеху на той час працювали вже близько 500 основних робітників). Згодом очолила технологічну лабораторію прогресивних методів обробки.

Уже через десять років після закінчення ВНЗ Н.С.Равська відповідала за всю нову техніку, що виготовлялася в Міністерстві електронної промисловості, спеціалізуючись на методах холодної обробки металів.

Середина 70-х. Зрілість. Вступила до заочної аспірантури КПІ і за три роки під керівництвом завідувача кафедри інструментального виробництва ММФ проф. П.Р.Родіна захистила кандидатську. Всі попередні роки, набуваючи виробничого досвіду і практичних навичок роботи, Наталія Сергіївна мріяла працювати в КПІ. І 1976-го, втративши майже 70% в зарплатні, стала асистентом кафедри нарисної геометрії та інженерної графіки. За два роки вже працювала старшим викладачем ММФ,

багато сил і часу віддавала громадській роботі. З 1981 р. – доцент, впродовж п'яти років – заступник декана з наукової роботи.

У середині 80-х її, як представника школи П.Р.Родіна з проектуванням різального інструменту, відрядили на стажування до Китаю. Там брала участь у науковій роботі, читала лекції для фахівців та студентів.

Початок 90-х. Визнання. Розвал Союзу порушив налагоджені партнерські зв'язки між підприємствами. Велетень машинобудування КамАЗ втратив шведського постачальника твердосплавного інструменту. Ніхто(!) з вітчизняних фахівців не брався змоделювати форму пластини для різця та запропонувати технологію її виготовлення. Ніхто, крім Н.С.Равської. Отут і спрацював

склом, але підходить більше до фільму жахів, аніж модицям).

День сьогоднішній. Понад шість років проф. Н.С.Равська завідує кафедрою інструментального виробництва. Наукові інтереси її стосуються теорії проектування різального інструменту та математичного моделювання процесів його роботи. Нині працює над теорією проектування різального інструменту з раціональними схемами зрізання припуску.

За роки роботи в КПІ написано понад 10 підручників і монографій та багато наукових посібників із грифом Міносвіти у співавторстві (одна монографія – одноосібно), за якими навчаються студенти. Під її керівництвом захищено 21 кандидатську та 1 докторську дисертацію. Її підопічні повновіють ряди науковців та викладачів рідної кафедри.

Розмовляємо з Наталією Сергіївною не про інструменти і метал, до якого припілала душою, а про вічне: жінку, в сім'ї і суспільстві; як відбутися в технологічному світі; що залишилося після себе.

– **Наталія Сергіївна, Ви успішно займаєтесь чоловічою справою, практикуєте в чоловічому колективі. Як це Вам вдається?**

– Мені щастливо на хороших людей. Перш за все, це мої рідні. Батько був обдарованим механіком. Бабуся – полька – активістка жіночого руху в Європі початку ХХ ст., смілива, наполеглива, все робила до ладу. Це завдяки бабусиній енергії наша сім'я пережила фашистську окупацію в Києві, вистояла у повоєнні роки. У нас в роду були сильні духом, вольові жінки.

Мене змалечку навчили відповідальності: за лад у домі, купівлі продуктів і приготування їжі, навіть за шкільні оцінки меншого брата. Бабуся вважала: можеш щось зробити для інших – зроби; можеш виконати роботу – виконай; а ще – про людей говорити тільки хороше. Батьки завжди хвалили мене за допомогу, від чого хотілася зробити ще краще.

У школі мудрій математик, щоб я не заважала – бо весь матеріал знала наперед, – давав мені розв'язувати задачі підвищеної складності, тренував наполегливість. У мене були талановиті тренери в спортивній школі, завдяки чому і стала майстром спорту з греблі та ввійшла до збройної Союзу. В студентські роки на кафедрі металорізальних верстатів навколо мене були чудові люди. Мене опікували досвідчені наставники на заводі. У КПІ найвищий авторитет і найперший порадник для мене – проф. П.Р.Родін та його родина.

Завдяки оточенню, людям я й стала тим, ким стала, і дуже їм усім вдається підтримку і науку.

– **Ви весь час у роботі. Діти не ображаютесь?**

– У нас із дітьми повне порозуміння. Ми дружимо. Всі вони отримали освіту. Маю вже четверо онуків.

У мене, моїх дітей та онуків є одна улюблена казка – "Морозко". Про працьовиту дівчинку, яка безкорисливо допомагала людям і не чекала нагород. Та її старанність і доброта врешті-решт отримали гідну відзнаку. Тож праця для людей – понад усе.

– **Ваші побажання жінкам з нагоди свята.**

– У кожного своя доля – нехай вона буде щасливою. Бажаю всім удачі, щастя і здоров'я.

Спілкувалася Н.Вдовенко

Наталія Сергіївна Равська

девіз її натури: "Якщо хтось може це зробити, то чому я не можу?" Колеги не вірили успіху, рідні (старша дочка на той час захистила кандидатську), працювали в столичному НДІ

відомляли. Найбільше клопоту у розв'язанні проблеми (а що вона була розв'язана, читачі, певна, не сумніваються) завдало підрібнення стружки на автоматичних лініях. Десять разів масове виробництво пластин було розпочато на одному з московських комбінатів. Обсяг якість виконаної тоді Наталією Серігіївною роботи залишив вийти на найвище визнання.

Як реліквія, зберігає у кабінеті за склом Н.С.Равська зразки тих пластин, бережно бере їх до рук. Дуже симпатичні її ошатні жовтуваті ромбіки з рубчиками зовні і дірочкою посередині. Екстравагантні модниці могли б їх начепити як прикраси.

Працювала Наталія Сергіївна і за Чорнобильською тематикою – розробляла з колегами інструмент для зрізування дерев у радіаційній зоні. Під її керівництвом ММІ разом із німецькою фірмою ЛОРОХ розробили нові конструкції дискових пил підвищеної стійкості та працездатності. Німецький фахівець навіть захистив дисертацію в КПІ. Допитлива думка вченого не стойть на місці: розроблено теоретичні основи проектування дискових інструментів, за якими створено пилку з нерівномірним кроком (она теж зберігається за

ЦІВІЛЬНИЙ КОМАНДИР

Людина, яка відповідає за лад у будинку, звуться комендантом, тобто цивільним командиром. У Центрі фізичного виховання і спорту НТУУ "КПІ" ці непрості обов'язки виконує Поліна Іванівна Прилипко. Понад 15 років працює вона в КПІ, починала майстром ВТК на дослідному заводі.

Застаті Поліні Іванівні в кабінеті – справа марна. Обізнані люди радять зупинитися посеред холу і зачекати – вона обов'язково звідкись винирне і побіжить далі у своїх справах. Багато років трудового стажу має за плечима. Здавалося б, можна й на заслужений відпочинок. Але сумно її уважа, та й донька з онуком потребують підтримки.

Робочий день у П.І.Прилипко триває не менше 10 годин. "Поважаю людей роботяг", – говорить вона. Під її опікою швейцари, чергові, прибиральниці, дівчата тощо – кілька десятирічок набереться. Найбільше клопоту з гардеробницями – мерзнути вони проти вхідних дверей, хворіють, нерідко й сама стає на заміну.

У роботі коменданті допомагають керівники Центру, завідувач господарством Б.М.Кондратович, деканат організовує студентів на веснянні та осінні прибирання території. Директор Центру ФВС А.Ф.Матлавський задоволений: "Побільше б таких працівників, як Поліна Іванівна, – каже він, – працьовитих, старанних".

Тож поспішаючи до Центру на тренування чи відпочинок, подякуйте подумки людям, які забезпечують затишок та порядок, зокрема, П.І.Прилипко.

Колегам, знайомим та їхнім родинам з нагоди свята Поліна Іванівна зичить здоров'я та благополуччя.

Н.Вдовенко

Поліна Іванівна Прилипко

ХРЕЩЕНА МАМА АМАТОРІВ

Валентина Андріївна Руденко

Дзвінкоголоса, життєрадісна і непосидюча, незмінно доброзичлива і конкретна у справах – такою знають у нашему університеті заслуженого працівника культури директора ЦМК **Валентину Андріївну Руденко**. Вона користується беззастережним авторитетом і повагою у підопічних та колег.

Студенти називають Валентину Андріївну хрещеною мамою усіляких своїх починань. Ігри КВК, "Що? Де? Коли?", конкурси "Красуня КПІ", "Містер КПІ" інші виплекані нею та здобули численних шанувальників у студентському середовищі саме завдяки В.А.Руденко і за її безпосередньою участі. Опікуються вона й творчими самодіяльними колективами, що працюють у ЦМК та об'єднують сотні аматорів.

Не перестає дивуватися, як вдається цій мініатюрній жінці дати лад такому копіткові та непередбачуваному господарству. Вона не тільки визнаний фахівець з мистецьких питань та мудрий наставник молоді, не лише діловий партнер усіх підрозділів Політехніки при проведенні різноманітних поточних та святкових заходів, а ще й досвідчений адміністратор, який здійснює численні зовнішні контакти – з чиновниками, меценатами і, звичайно, творчими особистостями. Саме завдяки Валентині Андріївні відомі українські митці все частіше співпрацюють з політехніками.

Зроблено чимало, та ще більше справ чекає попереду. Це, передусім, пожвавлення культурного дозвілля у студмістечку, підготовка до участі у нових міських та всеукраїнських конкурсах і концертних виступах тощо.

З нагоди свята зичимо В.А.Руденко всіляких гарраздів та творчих успіхів. Хай лініє слава про мистецькі здобутки політехніків, які вона благословляє та спрямовує.

В.Ліберт

Моя співрозмовниця - Світлана

Бондаренко, студентка ФП - належить до людей, відданих обраній спеціальності. Навчання займає в її житті важливе місце, вона його любить і віддає йому значну частину свого часу. Робочий графік студентки досить напружений,

бить і вміє. Але до необ'рунтованого ризику не прагне. До екстремальних видів спорту Світлана ставиться не дуже прихильно, оскільки вважає, що позитивні відчуття та емоційну "прочуханку" можна отримати і без ризику. З цього приводу вона каже: "Все можна, проте не все корисно".

А ще Світлана Бондаренко – оптимістична особистість. Бо хоч як би добре її не було в минулому, таке почуття, як ностальгія, вона

ЇЇ ЗАХОПЛЮЄ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

адже окрім навчання (до речі, тільки на "відмінно"), вона зосереджує і на роботі безп

Риторика – це одна з найдавніших наук. Корінь грецького слова “гео” перекладається як “кажу”. Тобто, риторика – це наука про мовлення, про засоби вербальної трансляції людиною своєї буття. Риторика як технологія являє собою тренінг із культури та техніки мовлення, постановки голосу, моделювання монологів, діалогів, суперечок та інших ситуацій спілкування. Риторика як мистецтво вивчає вершини красномовства: акторську сценічну мову, художню мову творчість, вміння діяти словом харизматично, маєтично. Ця наука в програмі НТУУ “КПІ” існує три роки.

Наш кореспондент розмовляє з **Мариною Препотенською**, яка викладає у нашому університеті курс риторики.

- **Навіщо потрібна зараз людям риторика?**

- Риторика потрібна перш за все як арттерапія, як засіб людського вдосконалення і розвитку, звільнення від стереотипів мислення і мовлення, від аудиторного шоку, від проблемності у висловленні своєї думки за допомогою слів, з адекватною інтерпретацією та кінесикою (невербальне “мовлення” рухів, міміки - обов’язкове доповнення до слів). До того ж,

“Заговори, щоб я тебе побачив”

Під час практикуму з риторики

рівень соціальної риторіки – це індикатор суспільного розвитку. Якщо в нас зараз “в моді” косномовність, суржик, жаргон, мовна агресія, то – “маємо те, що маємо”. Мова людей така, як і їх життя”, – так сказав Аристотель, один з “батьків” риторики.

- **Чи можна навчити говорити людину, якій не дано це від природи?**

- Не дано від природи говорити тільки німим. Просто бувають дуже косномовні люди. Це пов’язано частіше за все з дитинством. Якщо люди вирости в родині, де “шо”, “га”, “на фіга”, у сполученні з матом, були основними засобами спілкування...

Якщо дитина більшу частину дня проводить перед “ящиком” TV або комп’ютером, вона не встигає навчати риторичні навички. Якщо дитина не звикла до того, що її слухають, вона важко навчаться красномовству. А як часто дорослі, виховуючи дітей, повторюють їм: “А ти помовч..., не базик..., не лізь у розмови дорослих”.

Античне прислів’я “Poeta nascuntur, oratore fint” (“Поетами народжуються, ораторами стають”) має сенс і в наш час. Можна навчитися мистецтву красномовства, але для цього потрібна міцна мотивація, не хвилінне “соціальне замовлення”. Тому що переборення своїх старих мовленнєвих навичок і вироблення нових – доволі складний процес. Своєрідна стресова ситуація. До того ж, неможливо навчитися риториці не перехилюючи це психологічно, не трансформуючи усю свою особистість.

- **Які нові можливості відкриваються перед людиною, що оволоділа риторикою?**

- Людина, що володіє риторикою, володіє собою. Вона вміє “спілкуватися” зі своїм другим “я”. Вона вільно спілкується з іншими людьми, вона не боїться публіки, вона вміє впливати, вона може стати лідером. До речі, вже другий рік на факультеті соціології працює “школа лідера”, в якій тренінг з риторики та психології управління допомагає молоді стати впевненою, цілеспрямованою, красномовною. Вже можна сказати, що молоді люди, які пройшли 1-2 тури школи, відрізняються більш творчою, енергійною поведінкою і взагалі – більш творчим, лідерським

ствленням до життя. Доречі, 12 березня – новий набір до школи лідера, яку разом зі мною веде відомий психolog Олександр Тарасов.

- **Чи є сенс у наєчанні людей впливу на чиство свідомість? Чи не обертається це на маніпуляцію?**

- Ми не навчаємо маніпуляти. Ми навчаємо відрізняти маніпуляції від актуалізованої риторики. Але необхідно розповісти про маніпуляція, щоб виробити у студентів розумову протигруту або вміння вчасно поставити фільтри здорового глузду. Хоча (можливо, це суб’єктивно) ми так чи інакше час від часу маніпулюємо свідомістю інших і навіть власною. Без цього не можна, тому треба навчитися робити це грамотно, під гаслом “Не нашкодь”.

- **А які бувають маніпуляції і як з ними боротися?**

- Маніпуляції бувають дуже різні: на рівні міжособового спілкування, на рівні соціальному – у масмедиа, у паркампаниях, у бізнес-риториці. Це палітра від, на перший погляд ненішкідливих, “трюків” у діалогах до грандіозних міфів, легенд, просто пліток, що впроваджуються в нашу свідомість тими, хто є хазяями інформації. Може, колись наш час

Напередодні 8 березня кореспондент «КП» зустрілася з **Зоєю Павлівною Ординською**, кандидатом наук, людиною, яка багато років пропрацювала у приймальній комісії НТУУ “КПІ”, доцентом фізико-математичного факультету, дружиною, мамою, просто чарівною жінкою.

- **Зоє Павлівно, більшість викладачів нашого університету – чоловіки. Чи не заважає жінці викладати для студентів технічних спеціальностей?**

- Мені здається, що у нашому університеті працюють особливі жінки. Звичайно, життя у нас дуже складне – на потоках по 120-130 студентів, з якими ми повинні якось порозумітися... А взагалі, мій науковий керівник у аспірантурі любив повторювати: аспірант – особистість без статі. Це, насправді, стосується і викладачів.

- **А як Ви прийшли до нашого університету?**

- Мене привела сюди, мабуть, доля. Я закінчила математичне відділення фізико-математичного факультету педагогічного інституту. За розподілом отрапила у школу під Києвом. До речі, я сама туди просилася, щоб бути біжче до майбутнього чоловіка, який у той час навчався у Києві. І одночасно мені запропонували роботу у КПІ. Та я була дуже відповідальною, і все ж поїхала викладати за розподілом у село Червона слобідка. Пізніше я викладала вже в Києві, в артилерійському училищі. Але згодом доля таки привела мене до КПІ, де я навчалася в ас-

пірантурі, захистила дисертацію і досі працюю.

- **Але працюєте Ви у чоловічому оточенні, під керівництвом чоловіків. Вони Вас не пригнічують?**

- Та ні, що Ви. Навпаки, у нас дуже хороший клімат на

В яких світах нас Доля не носила б, Хоч кожному написано своє, Жіночий погляд надає нам сили, Нагадує мужчинам, хто ми є.

їни зі своїм сином і дитиною своїх співробітників. А у той час там розкопали міни, що лишилися з часів Великої Вітчизняної війни. Патруль зупиняв машини. Але я ризикнула і прорвалася, бо дуже поспішала. Чоловік потім був дуже незадоволений.

- **А яка Ви у сімейному житті? Чи багато Вам доводиться робити вдома?**

- Та майже все. Було б добре, коли б чоловіки більше допомагали дружинам. Жінка ніколи не має віддавати себе всю.

- **Чим для Вас є свято 8 березня?**

- Це завжди дуже багато позитивних емоцій. Я можу зустрітися в цей день близько 10 груп, і студенти завжди мені поздоровляють. Я йду в цей день додому з великом оберемком квітів. Одного разу сусідка хотіла навіть купити в мене один букет, я й його подавала. А я у цей день завжди виголошу до своїх студентів промову. І оскільки багато хто з них під час навчання вже знаходить свою другу половину, з якою постій буде іти через все життя, я завжди раджу їм «не починати з кінця». І деякі випускники лишаються вдячні мені за цю пораду довгі роки. А ще я пам’ятаю, як мій син, коли ще був зовсім маленький, кудись вранці біг і приносив мені гілочку верби. Це було найприємніше поздоровлення з 8 березня...

Спілкувалася Л. Ільєнко

кафедрі, створений самими колективом та керівництвом.

- **Та все ж таки жінки мислять трохи інакше від чоловіків. Це ніяк у Вашому житті не виявляється?**

- Я дуже давно захоплююся автомобілізмом. Машина в мене з’явилася ще з тих часів, коли жінка за кермом була дивиною. А я часто потрапляла в такі ситуації, коли чоловік дорікав мені за ризикований стиль водіння. Колись я їхала територією західної України

НЕЗАБАРОМ ЗАХИСТ

Тетяна Лоскутова – аспірантка другого року навчання кафедри металознавства та термічної обробки металів ІФФ. В університеті всі роки вчилася тільки на “відмінно”, отримувала стипендію імені І. Фещенка-Чопівського і в 2000 році її видали диплом магістра з “відзнакою”. Під час навчання брала участь у проведенні наукових досліджень на кафедрі по темі “Багаторімінні захисні покрітки” і ще студенткою надрукувала 4 наукові статті.

В аспірантурі Тетяна проводить дослідження за темою “Комплексне насичення вуглецевих сталей та твердих сплавів ніобієм та хрому”. Результати її роботи знайшли відображення у 20 статтях, які були надруковані у провідних наукових виданнях і спрямовані на поглиблення теорії та практики хіміко-термічної обробки металів і сплавів. Т.В. Лоскутова подала 8 заявок на винаходи і отримала вже 2 патенти України. Крім того, вона брала участь у 7 міжнародних наукових конференціях, де у доповідях було відображене, як результат її особистих досліджень, так і досягнення дослідника

лідницького колективу, який вона представляла. Готує до захисту кандидатську дисертацію.

З цього року Т.В. Лоскутова стала стипендіатом Кабінету Міністрів України.

Ю.Москаленко

кутова подала 8 заявок на винаходи і отримала вже 2 патенти України. Крім того, вона брала участь у 7 міжнародних наукових конференціях, де у доповідях було відображене, як результат її особистих досліджень, так і досягнення дослідника

“Люблю робити людям приємне”

у корпуслі недопалків, з-під парт вигрибають лушпайки від насіння, обгортки від цукерок, папірці...

- **А як складаються Ваші стосунки з керівництвом?**

- От з керівництвом дуже добре. Усі співробітники деканатів, проректори, іducі повз мене, кожного разу вітаються зі мною, і мені дуже приємно.

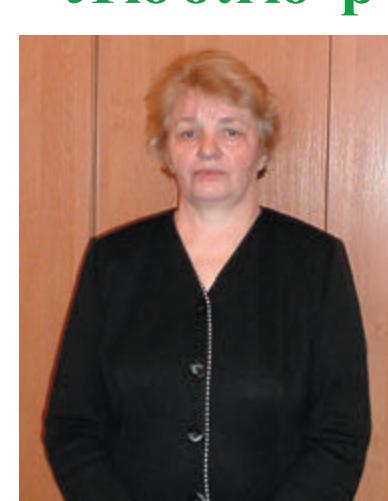
- **Чи відчуваєте ви якесь задоволення від своєї праці?**

- Звичайно. Люблю робити людям приємне. Коли заходжу до редакції, завжди думаю про дівчат, які тут працюють, щоб прибрати якнайкраще.

- **Як Ви ставитеся до свята 8 березня?**

- Для мене не може бути свята, доки я буду бачити дітей без даху над головою, жебраків, старих людей, що порпаються на смітниках. Зараз світ стоїть на порозі страшної війни, і настірій тому зовсім не святковий. Лишається сподіватися, що якася вища сила допоможе людству подолати цю кризу.

Спілкувалася Л. Ільєнко

Р. Ф. Каграманова

Праця прибиральниці... Така не-престижна, але така необхідна. У себе в редакції ми дихаємо чистим повітрям, завдяки щоденній праці прибиральниці Раїси Федорівні Каграманової. Ще Раїса Федорівна

Ірина Леонідівна Булах

Немає в політехніці людини, яка хоча б раз не завітала до художнього відділу НТБ. Якщо вам пощастило, на видачі чергуватиме головний бібліотекар **Ірина Леонідівна Булах**. Після спілкування

НЕ МІСЦЕ КРАСИТЬ ЛЮДИНУ

з нею випадкові відвідувачі стають любителями книги, а любителі – фанатами і палкими друзями бібліотеки. Ірина Леонідівна так вдало підбирає літературу та дає професійні консультації, що не завітати до її віконця ще раз просто неможливо.

У своїй професії, яку дуже любить і пишеться нею, І.Л.Булах уже 30 років. Прийшла працювати в бібліотеку КПІ одразу після закінчення школи. Так і має у трудовій книжці запис про одне-єдине місце роботи. Інститут культури (саме там навчують бібліотекарській справі) закінчила заочно. Поступово опановувала тонкощі професії, багато із задоволенням читала, завжди намагалася максимально повно задовольнити записи читачів. І прийшло визнання – колеги і відвідувачів.

Постійні гости відділу – студенти ФЛ, ВПФ, ФП, ФС, ФММ. Багатьох бібліотекар впізнає не тільки

в обличчя, а й знає їхні уподобання. Завжди рекомендую новинки. Ірині Леонідівні, як зізналася сама, подобаються сучасні читачі-студенти: освіченні, ерудовані, розмірковують над книгою, мають власну думку про прочитане і вміють аргументовано її викласти. З такими присміюються молодою у молодіжному оточенні. А від технарів вона навчається комп’ютерним премудростям, адже практично всі процеси в бібліотеці комп’ютеризовано, що значно покращило якість та швидкість обслуговування.

Особливо під час сесії студенти прибігають знервовані, намагаються враз охопити те, до чого в семестрі руки не дійшли – підготувати реферати, опрацювати складні розділи програм. І до сліз часом доходить. Ірина Леонідівна спочатку заспокоїть, розпитає, а що пораду дасть найліпшу і книги підбере, які тільки є в наявності, – можна не сумніватися. Заспокоєні і задоволені йдуть від неї читачі. Щоб повернутися знову.

В.Ліберт

Дзюбан Лариса – студентка II курсу факультету соціології за спеціальністю “соціальна робота”. А вибрали цей факультет тому, що не може бути байдужою до людей, перебуваючи остоною їхніх проблем, і вірити, що зможе допомогти тим, хто так цього потребує.

Лариса із захопленням вивчає німецьку мову, любить слухати хорошу музику. Проте головне місце в її житті належить поезії. З величезним нахненням читає твори Ліни Костенко, Василя Симоненка, Галини Світличної, які на думку дівчини, мають левову частку у формуванні її світогляду.

Сама Лариса перши поетичні рядки написала у десятирічному віці і дотепер не полишає звіряти свої думки, почуття, радості й переживання, своє бачення світу і людей у цьому світі чистому аркуші паперу. “Поезія для мене – сенс життя”, – говорить дівчина, – бо у кожний рядок свого вірша вкладаю частинку себе”.

Поезія для мене

– сенс життя

Лариса Дзюбан

УСМІХНІТЬСЯ

То полюбилися, то розійшлися,
Підтвердженню кохання - любі діти.
Життя людське тоді лиши має
смисл, як є кого любити і жаліти.

Якщо не дорожив сім'єю,
Успід прокляти не шли йому.
Не мучся - чом пішов до неї?
Від тебе він пішов чому?

Щоби життя було не завжди раем,
Господь жіночок розсіяв поміж нами.
Є кілька способів, як управляти
жінками, Але, на жаль, їх ще ніхто не знає.

Автор поетичних жартів та чотирирішів, вміщених на сторінках 1-3, – Віталій Іващенко, доцент ММІ.

Поетичні жарти

Знайома жіночка мужчин бойтися:
Здається їй, що в кожному із них
Сховався підло і на час притих
Скупий, ледачий, дурень чи п'яниця.

Вродливі не на п'ять, а на всі десять,
У Вас красиві очі, ніжна мова,
Прекрасна і замріяна принцеса!..
А Ви жуєте жуку, мов корова.

– На жіночок стріля очима всюди.
Чи втратив сором? Чи яка причина?
– Хіба ж це еріх? Ви - просто темні
люди, Це ж перший доказ, що він – ще
мужчина.

Чом примітивні слова?
Чому думки убогі?
Навіщо дівці голова
– У неї довгі ноги!

Які жінки занудні є!
У комарів бу ім поєчиться:
Як комариха кров з вас п'є,
To хоч перестає зудіти.

Дружини не боюсь! Я що – каліка?
Скандалімо щодня – дзвенять
шибки у вікнах.
Вона стойте переді мною на колінах
I каже: “Бовдуре, вилазь з-під
ліжка!”

Дружені не боюсь! Я що – каліка?
Скандалімо щодня – дзвенять
шибки у вікнах.
Вона стойте переді мною на колінах
I каже: “Бовдуре, вилазь з-під
ліжка!”

Я ТАК ЛЮБЛЮ

Я так люблю дивитися у просину
Бузку рясного, що веде в гайок;

Купати у травиці ноги босі,
Плести з кульбаб смаргалдовий

ЧОМУ В ДУМКАХ МОЇХ ВЕСНА...

Чому в думках моїх весна,

Коли дощами плаче осінь,

Коли всміхнеться в волосси

Срібляста мама сивина?

Чому весна в моїх думках

Така омріяно шалена,

Така блакитна і зелена

Розквітла в ніжних пелюстках?

Весна в думках моїх чому,

Коли її я не гукаю?

А, може, просто я кохаю

I цим завдячу юму?...

СПОГАДИ

Я загорнуся в плед старий картатий
I, не навмисне, стиха задрімаю.
Мені насніться рідні мама й тато,
Які мене на гойдалці гойдають.

I я, немов до неба підіймаюсь,
У височіні ясної голубіні,
Небес рукою трепетно торкаюсь,
A наді мною хмарі сині-сині...
Нічого не запитуй, я молю.

Сьогодні хочеться з тобою помовчати
Tи не подумай ... я тебе люблю,
Aле про це стомилася кричати.
Стомилася від слів i від людей

Вони щосили тиснуть на свідомість.
Відкинувшись широкий світ ідей,
Давай помовчимо натомість.
Лиш уяви, як хороше удвох

В німому, безсловесному звучанні
Вслухатися в відвертий монолог –
Сама Любов говорить у мовчанні.

Якби він зівав, що ті прекрасні
вірші

Кохаючим написані дівчам...

O, лиши для нього линули

із тиши,

Хоч i не вірив він своїм очам.

Але, емоцій сповнений

до краю,

Юнак i досі ще не зна, що...

Українські прислів'я та приказки про подружнє життя

Кахля. Кераміка. Косів на Івано-Франківщині. Друга половина XIX

Що до чого, а каша до борщу, хліб до молока, а дівка до козака.

На красуню дивитись любо, а з розумною жити добре.

Хвали день увечорі, а дівку замужем.

Отак мені бог дав: любив дівчину, а чорт взяв.

З красивого лиця води не пити, аби вміла їсти зварити.

Не в тім хороша, що чорноброда, а в тім, що діло робить.

Хороша, вродлива, тільки біда, що сварлива.

У всякої Домашки свої замашки: одна любить ложки та чашки, а інша – сережки та пряжки.

Як гарна Параска, то гарна й запаска, коли ж вона, як мулиця, то не вабить і спідниця.

В тому ї сила, що вірно любила, коли б жартувала, лиха б не знала.

Жінка як любить, то любить і в долі, і в недолі.

В ім'я любові.

СПИНИСЯ, МИТЬ!

Мить, спинись!

Дай напітись мені сьогодення,

Дай відчути себе,

Hi, не вчора

Й не завтра – тепер!

Щось у грудях бурлить.

Чи невже ж то мое одкровення

Зачепило тебе

Своїм зором,

Що стер

Всі слова,

Так уміло приховані в риму,

Всю любов –

Не майбутню й минулу, а цю.

Доки думка живса –

До людей її віршем нестиму.

Дай же, мить, трішки часу

Новому митцю!

Гантує час з невпинних днів жабо,

Вплітає в нього миті i години.

І навіть нам лишає на любов

Якісів хвилин...

Якби – то можна зупинити час,

Затримавши стрілки годинників,

To, мабуть, її миті вистачило б

з нас

В ім'я любові.

«КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного
університету України
«Кіївський політехнічний інститут»

03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
441-14-58, 241-66-95

Головний редактор
В.ВЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ГНATОВИЧ

Дизайн та комп’ютерна верстка